

Інститут
обдарованої дитини
НАПН України

СИЛАБУС з педагогічної практики

Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Спеціальність	011 «Освітні, педагогічні науки»
Спеціалізація / освітньо-наукова програма	«Освіта та розвиток обдарованої особистості»
Компонент освітньо-наукової програми	Нормативний навчальний компонент
Курс/Семестр	2 курс, 2 семестр
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/загальна кількість годин	3 ЄКТС / 90 год.
Вид діяльності	Аналітична, синтетична, практична
Мова спілкування	українська
Форми поточного та підсумкового контролю	Звітування за результатами проходження практики на засідання відділу інноваційних технологій в освіті обдарованих, залік
Керівник практики	Волощук Іван Степанович, доктор педагогічних наук, доцент, завідувач відділу інноваційних технологій в освіті обдарованих; E-mail: volivanst@ukr.net
Консультації	Здійснюються за запитом здобувачів
Анотація педагогічної практики	Педагогічна практика є нормативним компонентом у структурі ОНП. У процесі проходження педагогічної практики аспіранти повинні оволодіти основами навчально-методичної роботи: навиками наукового аналізу та перетворення теоретичних знань в навчальний матеріал, систематизації навчальних та виховних задач; методами та засобами складання ситуаційних задач, вправ, тестів, усного та письмового переказу предметного матеріалу; освітніми технологіями та методами навчання; навичками підготовки та використання дидактичних матеріалів. Аспіранти повинні ознайомитися з: порядком ведення документації кафедри, нормативними документами, що регламентують діяльність науково-педагогічного працівника, його посадові обов'язки; з різними способами структурування і представлення навчального матеріалу; способами активізації освітньої діяльності здобувачів вищої освіти; особливостями професійної риторики; способами та прийомами поточного та підсумкового контролю знань та вмінь студентів. Під час проведення навчальних занять повинні бути сформовані вміння: визначати навчально-виховну мету; вибору типу, виду занять, використання різних форм організації освітньої діяльності студентів; діагностики, контролю та оцінки ефективності освітньої діяльності здобувачів вищої освіти.
Мета педагогічної	Педагогічна практика є видом практичної діяльності аспірантів, який спрямований на освітній процес і включає викладання навчальних

практики	дисциплін, науково-методичну роботу, набуття досвіду організації освітньої діяльності, формування педагогічної майстерності.
Програмні компетентності	<p>ПК-1. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у галузі освітніх, педагогічних наук та/або дослідницько-інноваційної діяльності, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.</p> <p>ЗК-1. Здатність до оволодіння загальнонауковими компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, загального культурного кругозору, дотримання у фаховій діяльності норм професійної етики, міжкультурної толерантності, керування загальнолюдськими цінностями, та академічної доброчесності в наукових дослідженнях.</p> <p>ЗК-2. Здатність презентувати результати досліджень та професійно спілкуватися українською й іноземною мовами з колегами, широким академічним співтовариством і суспільством у цілому в межах свого педагогічного і лінгвістичного досвіду.</p> <p>ЗК-3. Здатність до формування, абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу, оцінки сучасних наукових досягнень, генерування нових ідей / креативності при вирішенні дослідницьких і практичних завдань.</p> <p>ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми науково-педагогічного характеру.</p> <p>ЗК-6. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології в науково-педагогічній діяльності.</p> <p>СК-1. Здатність здобувати глибинні знання у галузі обдарованості / обдарованості особистості.</p> <p>СК-2. Здатність дотримуватись етики досліджень / принципів, вимог щодо академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.</p> <p>СК-4. Здатність створювати та управляти освітніми і професійно-педагогічними / творчими проектами у галузі обдарованості / обдарованості особистості.</p> <p>СК-6. Здатність до професійно-педагогічного зростання, самоосвіти, саморозвитку, самореалізації і самоздійснення.</p> <p>СК-8. Здатність здійснювати освітньо-наукову діяльність у сфері педагогіки та психології обдарованості на всіх освітніх рівнях.</p> <p>СК-9. Здатність адаптуватися до швидкоплинних змін у педагогічній сфері та здійснювати професійну мобільність.</p> <p>СК-10. Здатність оволодівати професійними вміннями в роботі з обдарованими дітьми різних вікових категорій, надавати ефективні психолого-педагогічні послуги і толерантно ставитися до колег та обдарованих учасників освітнього процесу.</p> <p>СК 11. Здатність до продукування нових ідей та розв'язання комплексних програм в галузі дослідницько-інноваційної діяльності, апробації результатів наукового дослідження, їх поширення та впровадження у педагогічну практику на регіональному, національному та міжнародному рівнях.</p>

**Програмні
результати навчання**

ПРН 1. Вміти демонструвати системний науковий світогляд; володіти сучасними теоріями і концепціями в області педагогіки обдарованості та психології обдарованої особистості, професійною етикою; демонструвати загальний культурний кругозір; нести відповідальність за особистий професійний розвиток.

ПРН-2. Вміти застосовувати на практиці навички спілкування в діалогічному і монологічному режимах з широкою науковою спільнотою та громадськістю в педагогічній галузі; ефективно комунікувати, продукувати професійні дискурси з урахуванням особливостей адресатів різних соціальних груп; усно та письмово презентувати складну комплексну інформацію в зрозумілій комунікантам формі; послідовно і грамотно експлікувати власні думки, володіти науковою мовою (українською чи іноземною); навички усного і письмового мовлення; виступати публічно, дискутувати, обґрунтовувати, доводити тощо.

ПРН-3. Вміти застосовувати знання щодо інформаційних технологій, використовувати ці технології в науковій, освітній і професійній діяльності; розумітись в базах даних та інших електронних ресурсах, спеціалізованому програмному забезпеченні у науковій та навчальній діяльності, критично ставитись до отриманої інформації.

ПРН-4. Вміти здійснювати систематичний огляд, системний аналіз, креативний дослідницький синтез нових знань та складних ідей, їх критичне осмислення й усвідомлення для проведення педагогічних досліджень; вміти розробляти та реалізовувати проєкти, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання і професійну практику та розв'язати значущі педагогічні проблеми; вміти приймати стратегічні рішення; оцінювати ризики; виявляти лідерство та повну автономність і відповідальність під час їх реалізації.

ПРН-5. Вміти генерувати нові ідеї, створювати теоретичні моделі та креативні підходи до здійснення педагогічного дослідження; створювати нові методи в практично-педагогічній діяльності та новітні педагогічні методики з використанням сучасних інноваційних технологій.

ПРН-7. Вміти виявляти гнучкість у пристосуванні до трансформаційних процесів у професійно-педагогічній сфері, проявляючи адаптивні стратегії і тактики професійної поведінки, переосмислюючи традиційні та застосовуючи в оптимальному поєднанні усталені інноваційні підходи; виявляти готовність і спроможність викладати, стажуватися в іншому закладі вищої освіти на території України чи поза її межами, без відрахування чи звільнення з основного місця навчання.

ПРН-11. Вміти розробляти і управляти освітніми і творчими професійно-педагогічними проєктами у галузі обдарованості / обдарованості особистості.

ПРН-13. Вміти демонструвати спроможність професійно-педагогічного зростання; володіти навичками самоосвіти, саморозвитку, самореалізації і самоздійснення.

ПРН-14. Вміти керуватися у викладацькій діяльності принципами взаємодії з учасниками освітнього процесу; вміти вибудовувати освітній процес та взаємодію з обдарованими здобувачами освіти з урахуванням закономірностей їхнього психічного розвитку й зони найближчого розвитку; застосовувати сучасні та нові інтерактивні методи і форми навчання; аналізувати результати процесу їх використання в академічних групах; розробляти і рецензувати методичні рекомендації та навчальні посібники; вміти формувати освітнє середовище та використовувати професійні надбання в реалізації завдань інноваційної освітньої політики в області обдарованості.

ПРН-15. Вміти застосовувати на практиці навички співпраці в міжнародному контексті; демонструвати прихильність до міжкультурної толерантності; доречно вживати фахові терміни та будувати педагогічні дискурси в педагогічному і освітньому міжнародному спілкуванні з урахуванням вербальних засобів іноземної мови (в усній та письмовій формах академічного мовлення); володіти навичками вирішення наукових і/або освітніх проблем на міжнародному рівні; брати участь та вміти ініціювати спільні освітні міжнародні проєкти/стажування Європейської грантової системи підтримки та академічних обмінів.

Структура педагогічної практики	Назви модулів і тем	Усього
	Модуль 1 Ознайомлення з нормативними документами кафедри, що регламентують освітній процес	30
	1. Порядок ведення документації кафедри	10
	2. Нормативні документи, що регламентують діяльність науково-педагогічного працівника	10
	3. Способи та прийоми поточного та підсумкового контролю знань та вмінь студентів	10
	Модуль 2 Опанування основами навчально-методичної роботи	30
	1. Трансформація теоретичних знань в навчальний і методичний матеріал	10
	2. Освітні технології, форми та методи навчання (за результатами спостережень)	10
	3. Підготовка дидактичних матеріалів	10
	Модуль 3 Проведення навчальних занять	30
	1. Проведення семінарських (практичних) занять	10
	2. Проведення лекційних занять	10
	3. Проведення тематичного контролю знань та умінь студентів	10
	Усього годин	90
Зміст педагогічної практики	<p>Модуль 1. Ознайомлення з нормативними документами кафедри, що регламентують освітній процес</p> <ol style="list-style-type: none"> Порядок ведення документації кафедри. Нормативні документи, що регламентують діяльність науково-педагогічного працівника. Способи та прийоми поточного та підсумкового контролю знань та вмінь студентів. <p>Модуль 2. Опанування основами навчально-методичної роботи</p> <ol style="list-style-type: none"> Трансформація теоретичних знань в навчальний і методичний матеріал Освітні технології, форми та методи навчання (за результатами спостережень) Підготовка дидактичних матеріалів <p>Модуль 3. Проведення навчальних занять</p> <ol style="list-style-type: none"> Проведення семінарських (практичних) занять Проведення лекційних занять Проведення тематичного контролю знань та умінь студентів 	

Контроль і оцінювання результатів педагогічної практики

Принципи, критерії, процедура та шкала оцінювання

Основними принципами оцінювання результатів опанування навчальної дисципліни є:

- об’єктивності (якість та кількість набутих компетентностей і засвоєних програмних результатів навчання);
- прозорості (ясність та відкритість процедури, критеріїв і шкал оцінювання результатів проходження практики);
- систематичності (перевірка якості проходження практики здійснюється систематично, за кожною темою);
- дієвості (корекція та вдосконалення, за потреби, компетентностей і програмних результатів навчання відповідно до вимог освітньо-наукової програми);
- індивідуального підходу (об’єктивна і справедлива оцінка відповідно до зусиль, затрачених здобувачем PhD, дотриманням ним вимог академічної доброчесності та реальних результатів проходження практики);
- педагогічного оптимізму (зорієтованість оцінювання на пошук особистісних ресурсів здобувача PhD у контексті успішного набування компетентностей та засвоєння програмних результатів проходження практики, стимулювання нових досягнень).

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача PhD при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів, є:

- повнота і вчасність виконання всіх видів роботи, передбачених робочою програмою практики;
- глибина знань з усіх тем практики;
- характер відповідей на поставлені запитання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати набуті знання в педагогічній діяльності.

Оцінювання результатів навчання аспірантів у формі іспиту здійснюється за 100-бальною шкалою, шкалою ECTS та національною шкалою.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для іспиту
90-100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
01-34	F	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

<p>Політика проходження педагогічної практики</p>	<p>Політика щодо академічної доброчесності Під час проходження практики аспіранти дотримуються принципів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – академічної доброчесності; – норм законодавства про авторське право і суміжні права; – загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки. – Порушення академічної доброчесності тягне за собою академічну відповідальність. <p>Політика щодо календарного плану проходження практики Щоденна робота на кафедрі, на якій здобувач проходить практику, є обов'язковою. За об'єктивних причин (хвороба, стажування тощо) проходження практики може відбуватись дистанційно (в он-лайн формі) за погодженням із керівником та відповідальним від бази практики).</p> <p>Політика щодо термінів виконання завдань і перескладання Відтермінування проходження практики, у випадках вагової причини, може бути дозволене за умови надання необхідної документації та погодження у науково-організаційному відділі Інституту. Відтермінування складання заліку у випадку вагових причин та їх документального підтвердження може бути дозволене за умови погодження у науково-організаційному відділі Інституту. Проходження практики, зміст передбачених завдань та терміни їх виконання можуть бути адаптовані до запитів здобувачів освіти із документально підтвердженими особливими потребами. Відповідальністю здобувача освіти залишається вчасне надання таких документів в усіх перелічених вище випадках.</p> <p>Політика щодо правил поведінки на заняттях Аспіранти беруть участь у рекомендованих видах діяльності під час проходження практики, виконують покладені на них завдання відповідно до робочої програми практики вчасно, активно включаються у діяльність кафедри, на якій проходять практику. Спілкування учасників освітнього процесу відбувається на засадах партнерських стосунків, взаємодопомоги, толерантності та взаємної поваги.</p>
<p>Інформаційне забезпечення</p>	<p style="text-align: center;">Рекомендована література</p> <p style="text-align: center;">Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поліхун Н.І. Проект освітньої програми для закладів спеціалізованої освіти наукового спрямування / Н.І. Поліхун, К.Г. Постова, І. А. Сліпухіна, О. В. Горбань. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2020. – 2,0 авт.арк. (рукопис). 2. Горбань Л.В. Принципи та етапи розроблення освітньої програми спеціалізованої освіти наукового спрямування / Л.В. Горбань // Освіта та розвиток обдарованої особистості : щоквартальний науково-методичний журнал. – Київ : Інститут обдарованої дитини, 2020. – № 4 (79) / IV квартал /2020.– С.38-43. 3. Голубева І. В. Національні стандарти підготовки вчителя до роботи з обдарованими учнями у США. Духовність особистості: методологія, теорія і практика. 2017. № 6(81). С. 58-65. 4. Євтух М.Б., Носко М.О., Волощук І.С. Психологія і педагогіка креативного розвитку обдарованої особистості : монографія. / М.Б. Євтух, М.О. Носко, І.С. Волощук. – Чернігів : Десна Поліграф, 2017. – 600 с. <p style="text-align: center;">Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стратегії формування творчої особистості: методи, прийоми, форми : монографія / авт. кол.: В.Г. Кремень, В.В. Ільїн, Є.Р. Борінштейн, М.С. Гальченко, М.В. Ліпін, Д.В. Погрібна,

Н.В. Савчук, О.А. Федорчук. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2020. – 320 с.

2. Сучасні технології освіти дорослих : посіб. / авт. кол. : Л.Б. Лук'янова, О. В. Аніщенко, Л. Є. Сігаєва, С. В. Зінченко, О.В. Баніт, Н. І. Дорошенко. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. 182 с.
3. Міленіна М. М. Методичні рекомендації щодо складання програм з розвитку обдарованих підлітків засобами інформаційних технологій. – К. : Ін-т обдарованої дитини НАПН України, 2015. – 26с.

Інформаційні ресурси:

1. <https://econtent.hogrefe.com/journal/jpa> – European Journal of Psychological Assessment.
2. <https://mon.gov.ua/Новини%202016/12/05/konczepczya.pdf>.
Концепція «Нова українська школа».